

Verslag expeditie 2008 met m'zj Margeja naar Polen 8e deel traject vanaf Hannover naar Ter Apel.

Dag 62: Dinsdag 1 juli 2008 Van Hannover naar Haste

Gisteren hadden we eerst het plan gehad om met de bus naar de stad te gaan, maar doordat de havenmeester er niet was toen wij tanken wilden, is dat mis gelopen. Deze stad is groot, alleen langs het kanaal is het al meer dan 20 kilometer. Toen hij er eindelijk wel was, was het ondertussen al na 3 uur. We zijn hier de stad in gegaan en hebben een internet café opgezocht, daarna hebben we onze gewone boodschappen gedaan. Tegen die tijd was het al weer tijd om aan het eten te gaan denken.

Vanmorgen: er is alweer zon als we wakker worden. En wat meer zegt: er is geen wind. We hebben besloten om de stad maar de stad te laten, je kunt maar een klein gedeelte zien, zelfs als je met de bus gaat. De bezienswaardigheden liggen nogal verspreid. Het is ons opgevallen dat deze jachthaven waar ze vorig jaar nog allerlei plannen hadden en waar nog gewerkt werd, heel snel achteruit gaat. De schepen die er liggen zijn niet direct de beste, het bootje dat vorig jaar half gezonken tegen de kant lag ligt er nog steeds.

Vorig jaar waren ze druk bezig om de steigers te vernieuwen. Een gedeelte is vernieuwd maar een ander gedeelte heeft nog steeds verrotte houten plankjes. Maar erger: vorig jaar had de havenmeester het er al over dat de leden steeds ouder werden en er kwamen geen jongere meer bij. Die havenmeester van vorig jaar is er niet meer. En diegenen die er nog wel zijn hebben een stuk minder interesse. Jammer!

We zijn dus om goed half 9 maar weer gaan varen. Voor het eerst in T-shirt aan het roer gezeten, tot nu toe was er of te veel wind of het was te koud geweest. Maar omdat we niet zo heel ver wilden vandaag hebben we om even over half 11 al aangelegd aan een "sport" ligplaats bij Haste.

Toen wij er kwamen lag er een zeiljachtje, maar die ging weer weg. We hebben de zaak goed vast gelegd, er is hier verder niets en het verkeer over het water heeft haast.

Dus liggen we nu met 2 haken aan de damwand en we hebben 2 springen gezet. Daarna zijn we koffie gaan drinken en gaan kijken hoe het schip reageerde op het voorbij sjezende verkeer. Geen probleem dus.

Omdat het weerbericht dreigde met heel hoge temperaturen en we de laatste paar dagen al wat ondervonden hadden hebben we besloten om het oude dakje dat we nog steeds aan boord hebben achterste voren over de kajuit te spannen. Daardoor hebben we nu schaduw over de hele kajuit.

Het beetje wind dat er ondertussen gekomen is komt weer uit het oosten en waait onder de 2 dakjes door. Misschien dat het daardoor iets minder heet wordt. We hebben onze camping douche op het voordek gelegd, zodat we ons haar kunnen wassen als we weer terug zijn.

Na het eten hebben we fietsjes op de wal gezet en we zijn gaan fietsen. Aan de noordkant van het kanaal staat op de fietskaart die we hebben dat er een Romaanse kerk staat "eentje die de moeite van het omrijden waard is".

Dat wilden we dan wel eens zien. Het is volgens de kaart niet zo ver rijden. Maar, dat spelen wij dus klaar, we zijn een brug te vroeg over het kanaal gegaan. Daardoor kwamen we in een bosgebied terecht en we hebben een groot stuk om gereden.

Maar nu weten we tenminste wat die grijze bergen die we op de heenweg hier al hebben gezien eigenlijk zijn. Het zijn enorme bergen, "kalizout" wist een inboorling ons te vertellen. Er wordt hier (in Bokeloh) dus zout gewonnen. Maar daar kwamen we eigenlijk niet voor, we hebben de kaart geraadpleegd en zijn toch naar Idensen gegaan. De romaanse kerk was niet moeilijk te vinden, vanaf Bokeloh reden we er zo ongeveer tegenaan. Men is zich er heel goed van bewust dat het iets heel bijzonders is, het is dus toegankelijk. Sleutel is bij de dominee en die heeft hem achter een open deur hangen.

Henk is de sleutel gaan halen, ik heb de gegevens over de kerk eens goed bekeken. Hij stamt uit het midden van de 12e eeuw, de luidklok die elk kwartier slaat is van ongeveer dezelfde tijd. Er is natuurlijk aan gerestaureerd, maar dat is wel heel zorgvuldig gedaan. De meeste van de oude fresco's zijn nog intact. Ze hebben heel lang onder een laag witkalk gezeten, pas de laatste paar jaar zijn ze weer te zien. Er staat op het informatiebord een tekening van hoe het er zonder die fresco's uitzag. Het kerkje is maar klein, maar het is toch wel heel indrukwekkend. Er zit een uurwerk ook in de toren, maar dat hebben we niet kunnen zien. Dat gedeelte van de toren was afgesloten. Ik denk ook niet dat het een erg bijzonder uurwerk is, die indruk kreeg ik van buitenaf gezien niet. Toen we weer naar buiten kwamen zaten er een paar mensen op het bankje voor de kerk, zij wilden ook wel graag even kijken. We hebben ze dus de

sleutel gegeven en verteld waar ze die weer terug konden brengen.

Eigenlijk had Henk hierna wel een kop koffie willen hebben, er stond even verderop een aanwijsbord voor een café. Maar die hebben we niet gezien. Toen we al weer bij het kanaal terug waren hadden we nog steeds niets gezien. Dan maar door naar de "grote" plaats, de plaats waar de ligplaats bij is: Haste. Het was heel prettig fietsen, de bebouwing in Bokeloh en Idensen was erg leuk, veel vakwerk boerderijen uit ca. 1850 tot 1890. Het moet hier toen een welvarende streek geweest zijn. Haste is geen oude plaats, tegenwoordig wonen er veel forensen denk ik, er staan erg veel "boven modale" woningen en er is een spoorwegstation. Maar een plaats waar je een kop koffie krijgen kunt? Ho maar! Er was 1 kruidenier en daar zijn we toen maar iets gaan halen voor bij de koffie aan boord. Terug aan boord was de temperatuur in de kajuit 35°, het voelde aangenaam koel aan na het fietsen in de volle zon. Na de koffie is Henk een tijdje naar het lek gaan luisteren, ik heb lekker lui zitten te lezen. Toen Henk weer wakker was hebben we de trap overboord gehangen, hebben lekker gezwommen en het haar gewassen. Daarna met de douchezak waarin het water ondertussen een aangename temperatuur had gekregen de zaak na gespoeld.

Dag 63: Woensdag 2 juli 2008 naar Minden

Vanmorgen iets luier gedaan als gisteren, we gingen pas om kwart voor 8 weg. Gisteravond hadden we even wat aarzelingen gezien de brug vlak achter ons, daar komt nogal wat verkeer langs. Bovendien ligt vlak achter deze brug een spoorbrug, elke 5 minuten komt er een trein langs. Er komen nogal wat treinen langs met auto's waarschijnlijk gaan die naar het Volkswagen concern terug. Er zijn toen wij in Brandenburg lagen een paar zeer heftige hagelbuien geweest, die hebben voor miljoenen Euro's schade veroorzaakt hebben we gehoord en gelezen. Maar, toen we gisteravond naar bed gingen is het verkeer op beide bruggen (schijnbaar) gestopt. We hebben geslapen als ossen.

Vanmorgen was de zon ook al weer present. Dus lekker in ons bloesje gevaren, Henk had het dakje opgerold voor we weg gingen. Gisteren had ik een hemdje aan gedaan voordat we gingen fietsen, maar nu toch maar weer iets met mouwen. We willen wel bruin worden, maar liever niet verbranden.

Blik op de Weser vanuit het aquaduct.

Van de tocht naar het westen valt vandaag al weer niet veel te vertellen, om 5 over half 12 hadden we aangelegd in Minden. Het was er rustig, er lag geen enkel klein bootje dus we konden uitzoeken. We zijn bij het kruispunt zover mogelijk naar het westen gaan liggen, dan kunnen er nog 3 andere liggen als ze zin hebben. We hebben het oude dakje maar weer achterste voren boven de kajuit gespannen. Het helpt allicht wat, hoewel er nauwelijks wind is. We hebben eerst een boterhammetje gegeten en daarna zijn de fietsen op de wal gezet om nu eens echt Minden in te gaan. Tot nu toe hebben we hier wel iets gefietst, maar altijd om het kruispunt heen. Minden heeft een echt stadscentrum, dat ligt ten zuiden van het kruispunt en dat willen we nu wel eens zien.

Bij het centrum onze fiets bij de Herta neergezet en lopend het voetgangersgebied in. Er stonden er meer fietsen, we hebben het idee dat je hier in het voetgangersgebied niet fietsen mag. Er is hier een echt winkelgebied, veel leuke winkels ook. Henk had net gezegd dat hij als we een boekhandel tegen zouden komen hij weer naar fietskaarten wilde kijken toen we een grote boekhandel tegen kwamen. Net op die hoek konden we de Dom van Minden ook zien liggen, het was dus heel even: welke kant gaan we op? De boekhandel won. Ze hadden jammer genoeg niet de kaarten die we graag wilden hebben, maar wel een heel interessant tijdschrift voor Henk (CT) en alweer een kookboek voor mij. Dom hoor, we gaan elke keer weer voor de bijl.

De Dom van Minden is in de laatste oorlogsdagen nogal zwaar gebombardeerd hebben we op getoonde foto's kunnen zien. Hij is weer geheel gerestaureerd, maar de fraaie fresco's waren op een paar na allemaal weg. Om nog naar de schatkamer van de Dom te gaan hadden we eigenlijk helemaal geen puf meer in, die hebben we dus maar gelaten. In plaats daarvan hebben we op een terrasje een heel groot ijsje genomen (bloemenvaas). Gisteren was het er ook niet van gekomen, dus erg veel gewetensbezwaar had ik ook niet. Aan het eind van het voetgangersgebied vlak bij de fietsen toch nog maar een kop koffie en thee genomen, van ijs krijg je altijd zoveel dorst. En dat hadden we ook al van de temperatuur.

Met de fiets daarna verder naar het zuiden langs de Weser. Henk had toen hij vlak voor het voetgangersgebied even op de Weserbrug was gaan kijken gezien dat de "Schifsmühle" in gebruik was. Dat is een watermolen die niet langs een rivier of beek op de wal staat, maar een vlot waaraan het waterrad hangt en het molenwerk staat op het vlot.

De molen gaat met het water van de rivier op en neer. In Münster hadden we op de tentoonstelling over molens gezien dat er nog maar een paar van die molens in Duitsland zijn.

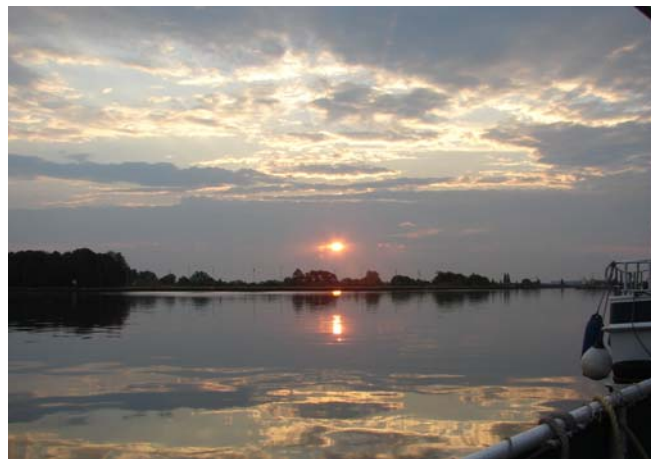

We hebben dus het mechaniek bewonderd, eigenlijk is het een heel eenvoudige meelmolen. Alleen de aandrijving is bijzonder. We hebben een zakje meel met een afbeelding erop van de molen gekocht.

Langs de rivier weer terug. We zijn zelfs nog op het oude aquaduct geweest, maar moesten toen weer een stuk terug omdat langs het kanaal er het een en ander in reparatie is. De zuidelijke trog van het aquaduct is trouwens ook nog steeds buiten bedrijf, vorige zomer is die buiten gebruik gesteld. Op de heenweg konden we er nog door, op de terugweg al niet meer. Het was tegen 4 uur toen we weer bij de boot terug waren en de temperatuur binnen was meer dan 40°. We zijn dus eerst maar een tijd op de wal in de schaduw van de bomen blijven zitten. Henk had alles op de boot open gezet, kon het tenminste een beetje doortochten. Niet dat het veel tochtte, er was zo goed als geen wind. Veel later, toen de zon al zo ongeveer onder was kwam er wel wat wind, die komt nog steeds uit het oosten.

Maar toen dreigde er ook al iets van een bui. Tegen half 5 ben ik even op het bed gaan liggen. Het was er bloedheet, maar ik was zo ontstellend moe door dat weer. Na een kwartiertje toch weer overeind, er kwam iemand vlak achter ons liggen. Dat was dan het 3e Nederlandse schip op dit rijtje. Maar ik was nog lang niet fit en het bleef maar heet, dus ik ben maar weer op bed gaan liggen. Henk heeft me laten liggen, toen ik weer overeind kwam was het kwart voor 7. En ik had me nog wel voor genomen om niet te gaan slapen. Maar dat was dus wel gebeurd, ik was helemaal stijf omdat ik me niet een keer omgedraaid had.

Gelukkig had ik me al voor genomen om een kant en klaar maaltijd op tafel te zetten, dat nam dus maar weinig tijd in beslag. Om half 8 was het eten al weer op ook. Er is ondertussen een Duitser tussen al die Nederlanders komen liggen. Het ligplaatsje is dus vol. De temperatuur is nog steeds ongelofelijk hoog, het is benauwd warm. We hebben vanavond het nieuws niet gehoord, weten dus niet zo veel over hoe het weer zich gaat ontwikkelen. Als we er aan denken proberen we straks nog even iets te weten te komen. In ieder geval leven we weer helemaal buiten, daar is het tenminste nog een beetje uit te houden. Toen we naar bed gingen begon de wind aan te trekken, we hebben het dakje maar weer opgerold.

Minden in de vroege ochtend.

Dag 64: Donderdag 3 juli 2008 naar Bad Essen

Ondanks de hitte en het slapen gistermiddag toch nog goed geslapen. Iedere keer als ik vannacht wakker werd was er nogal wat wind, maar vanmorgen was het windstil en alweer warm. Het weerbericht heeft het over buien ten oosten van de Eems. Voorlopig was het droog en de enige wind die we voelden kwam door het varen. Er was wel wat meer bewolking dan gisteren en de barometer was behoorlijk gezakt.

Om even voor half 9 weer op pad. Een rustige tocht gehad, we hebben bijna 40 kilometer gevaren en toen was het ondertussen bijna 1 uur en lagen we bij Bad Essen. Hier hebben we al vaker gelegen, er zijn goede inkoopmogelijkheden en we hebben weer het een en ander nodig. Maar we hebben er nooit rondgereden. Nu hebben we een goede kaart en daar stonden wel wat leuke dingen om te zien op. Dus nadat we de serieuze dingen gedaan hadden (inkopen doen), zijn we rond gaan rijden. Op de fietskaart staan ten noorden van het kanaal 2 burchten aangegeven. Nu zijn we eergisteren ook langs een burcht geweest (in Bokoloh) en dat bleek meer een wat vierkant landhuis te zijn. We waren dus benieuwd. Eerst op zoek naar het Schloss Hunnefeld.

De oorsprong van dit landhuis (vrij groot, iets zoals overall langs de Vecht staat) lag volgens de informatie al in ergens 11 honderd zoveel, maar wat er nu staat stamt waarschijnlijk uit de 19e eeuw. Het is privé bezit, ze hebben een museumje maar daarvoor moet je je van tevoren aanmelden. Dat ging dus over. Ze hebben er ook in een van de bijgebouwen een soort café bij, dat was volgens

de informatie om 3 uur open. Wij waren er 10 voor 3, dus dachten we even te blijven zitten, dan konden we iets drinken. Maar de bediening had kennelijk niet veel zin, want ondanks dat er ondertussen een man of 20 bij was komen zitten kwam er om 3 uur geen leven in de zaak. We zijn maar verder gegaan, er zaten daar erg veel blinde muggen die het allemaal op Henk voorzien hadden.

Dan op zoek naar het volgende huis: slot Ippenburg. Er stonden hier een aantal reisbussen, dus we namen aan dat er hier wel iets te beleven zou zijn. Bij de toegangspoort stond een soort kassa-gebouwtje, we hebben daar wat informatie gevraagd. Op het binnenplein stond een grote groep wat oudere mensen. Het bleek dat dit huis ook privé bezit is, je komt er niet echt in. Door de week laten ze groepen op het terrein (na afspraak en onder geleide van een gids), op zondag mag de loslopende bezoeker er rond dwalen. Ook hier is een soort café bij, maar volgens de gidsen was dat ook alleen maar voor de groepen. Maar, we zouden kunnen proberen. Dus zijn we het café binnen gestapt en hebben bij de (dure) bediening geïnformeerd wat de mogelijkheden zouden zijn. Het meisje dat we aanspraken zou even vragen, dus wij wachten. Ze kwam weer terug en bracht ons naar een tafel. Of we koffie zouden kunnen krijgen en evt. iets er bij? Ze kwam terug met koffie en thee en vertelde dat er nog appelkoek was. Nou, dat leek ons wel, dus dat graag. Toen ze met het appelgebak terug kwam wilde ze graag gelijk afrekenen, en dat leek me een heel verstandig idee. Tenslotte waren we min of meer als ongenode gasten daar, we wilden dus zo weinig mogelijk last veroorzaken. De koffie, thee en het appelgebak waren prima, dus toen we weer weg gingen hebben we het meisje op een afstandje heel hartelijk bedankt. Ze vond dat heel aardig zo te zien.

Een huis in Harpenfeld

De lucht was ondertussen hoe langer hoe grijzer geworden en toen we weer op ons fietsje zaten voelden we af en toe een spatje. Niet echt om nat van te worden, maar toch. Alles met alles is het een leuke fietstocht geweest. Terug bij de boot bleken er nog 2 Nederlandse boten net aangelegd te hebben. Ze vonden het een onrustige plek om te liggen, maar in de jachthaven een kilometer verderop konden ze niet liggen. Ze hadden het geprobeerd maar de boxen waren te klein, eentje had er zelfs verfschade opgelopen. Als ze in dit gebied willen varen zullen ze toch moeten wennen aan het idee dat ze op het kanaal zelf moeten overnachten, de haventjes hier zijn over het algemeen niet berekend op schepen van meer dan 10 meter lang of meer dan 3 meter breed.

Net nadat we aan boord waren gekomen begon het echt te regenen, maar dat was na een klein half uur ook al weer over. Die andere Nederlanders waren vanuit het westen gekomen en hadden gisteren een paar stevige regenbuien gehad. Dus of het mooie weer nu over is?

Dag 65: Vrijdag 4 juli 2008 naar Bramsche

Gisteravond nog een echte hoosbui gehad. We hebben het ons gezellig gemaakt en er geen last van gehad. We hadden vanmorgen alleen verschrikkelijk weinig zin, we hebben dus heel rustig aan gedaan. Het was wel droog, maar de lucht was dik van alle vocht dat er nog in zat. Over het kanaal was het in de verte blauw, alsof er rook hing, alleen maar waterdamp. Volgens het weerbericht zitten we tussen 2 ruggen met regen in: 1 ten oosten van de Elbe, en 1 in noord Duitsland.

Tegen 9 uur 30 toch maar weer gaan varen. Gisteren op de kaart gezien dat er bij ongeveer kilometer 42,5 een archeologisch gebeuren is, volgens onze informatie kan op ongeveer kilometer 41 aangelegd worden, er is daar zelfs een plek om te barbequen. Maar toen we er langs kwamen bleek er wel een aanlegplaats, maar alleen voor rondvaartboten. We zijn dus maar doorgevaren, dat is iets om ooit eens met de auto te verkennen.

Bij kilometer 33,7 is wel een sportboten ligplaats, we hebben om 12.50 aangelegd. De plaats die er bij ligt is Bramsche, we zijn hier al vaker langs gevaren maar hebben nooit aangelegd om rond te kijken. Dat gaan we nu dus goed maken, we hebben onze fietsjes op de wal gezet en gaan fietsen. Op een gegeven ogenblik zagen we zowel een Aldi als een Familia en een Baumarkt. Henk wilde wel naar de laatste, dus we hebben onze fietsen bij de Familia gezet en zijn naar de baumarkt gelopen.

Rond gekeken zoals we in al die zaken doen en Henk vond een 'Anlege' thermometer die met een veer om de oliekoeler gemonteerd kan worden. Die hebben we dus mee genomen. Daarna naar de Familia terug en daar onze boodschappen gedaan. 't Is gek maar er zijn elke dag wel weer dingen die ineens op zijn of ontbreken. De rugzak begon al weer aardig vol te raken, maar een computertijdschrift en wat lekkers voor bij de koffie konden er nog net bij. Het pak cornflakes kon gewoon achter op de fiets, die pakken zijn zo idioot groot. Omdat we nu toch wel erg veel bagage hadden dachten we er over om maar weer naar de boot te gaan, ondanks dat het toch nog wel vroeg was. Zodra we buiten kwamen kregen we zelfs haast: er zat me daar een smerige lucht te dreigen! Om even voor 3 uur waren we weer bij de boot. We hebben 2 mede-liggers gekregen, ook Nederlanders. Die konden we vertellen over winkels om in te kopen. Eigenlijk wilde Henk nog een paar kilometer verderop gaan liggen, maar terwijl hij de thermometer op de oliekoeler monteerde begon het al te onweren. De bui die daarna kwam was zo stevig dat de beroepsschepen allemaal hun navigatieverlichting aan deden. De overkant van het kanaal was alleen door een dicht gordijn van water te zien. Dat buitje duurde tot bij 5 uur. Daarna hebben we in het nieuws op de radio gehoord dat er op diverse plekken blikseminslag was geweest en ongelukken veroorzaakt door de dichte regen. Er werd ons nog veel meer beloofd, hoewel het meeste verder naar het oosten zou vallen. We hebben de ballen maar goed gehangen voor de nacht, we blijven gewoon hier.

Dag 66: Zaterdag 5 juli 2008 naar Rheine

Vanmorgen leek alle leed al weer geleden. Het heeft waarschijnlijk nog wel flink geregend vannacht, overal was

het nat. Henk wilde eigenlijk het dakje weer weggrollen, maar dat hebben we onderweg pas gedaan toen het gedroogd was. De zon scheen weer, mooi blauwe lucht en geen wind.

Kwart over 8 varen. Geen bijzonderheden, afgezien van een hele groep kleine motorbootjes uit Osnabrück die voorbij kwam: wat veroorzaken die dingen een golven.

Je kunt 20x beter een groot beroepsschip passeren, dat gaat veel prettiger. Ik was net bezig om ons bed weer eens af te halen toen ze voorbij kwamen, 'k stond zo ongeveer op m'n kop. Ben dus eerst maar eens gaan kijken wat er aan de hand was. Het water bleef daarna nog een hele tijd onrustig. (Zie foto onderaan de pagina.) Om 12 uur waren we aan het eind / begin van het Mittellandkanaal, even later voor sluis Bevergem. Henk hoorde dat er een binnenschipper aan de noordkant om schutting vroeg, maar die was te laat om mee te kunnen. Toen Henk de sluis opriep kreeg hij te horen dat er een schip naar boven kwam, daarna konden wij er in. De sluiswachter had haast om weer naar beneden te gaan, de sluisdeur was nog maar nauwelijks weer dicht toen het water al begon te vallen. We waren er om 10 voor 1 al door.

Naar de volgende sluis (Rodde) was maar 3 kilometer, en ook daar konden we bijna gelijk schutten. Maar heel even op de wachtplaats gelegen. Er kwam een dame op de fiets langs en die wilde helpen met vastmaken. Ik had de sluishaak al aan een lijn zitten en vertelde haar dat het niet nodig was, ik kon zo de haak aan de wand hangen en dan zaten we vast. De dame vertelde dat zij zelf ook voeren, zo'n haak had ze nog nooit gezien maar dat leek haar ontzettend handig. Ze zou thuis vertellen wat ze gezien had en dan moest manlief hem maar namaken. Om 5 over half 2 waren we de sluis al weer door ook. Nog nooit eerder gezien: het regende hooi na de sluis. Waarschijnlijk is er ergens een wervelwindje geweest die dat hooi opgepakt heeft en nu weer liet gaan.

De volgende sluis Altenreihne ligt bij Rheine, een dikke 4 kilometer verder. We wilden eigenlijk daar in de buurt wel ergens blijven liggen. Rheine heeft een aantal leuke dingen en veel haast hebben we niet.

Voor vandaag wel al weer genoeg gevaren ook, maar onze informatie geeft geen plaats aan waar we kunnen liggen. Henk heeft de sluis opgeroepen en gevraagd waar we zouden kunnen liggen. Het kan in een dood stukje naast de sluis. Als we dan door willen moeten we voor de wachtplaats een stukje terug, maar dat is niet erg. Om 20 over 2 hebben we aangelegd. Van hieruit is de stad gemakkelijk te bereiken met de fiets.

Er staan twee stoelen onder de boom die we bij het grofvuil opgepikt hebben in Minden. Heerlijk zitten onder een boom in een zuchtje wind met het hete weer.

Het water is opmerkelijk schoon, nadat ik het bed weer opgemaakt had zijn we gaan zwemmen. Maar daarvoor heeft Henk m'n haar maar weer eens gekortwiekt, dat spul groeit alsof het kunstmest heeft gekregen. Het hing alweer voortdurend in m'n ogen. Bovendien kon ik nu met het zwemmen lekker alle losse haren wegspoelen. Dit plekje opzij van de sluis is een heel plezierig plekje, er staat wel wat "trek" als er een schip in of uit de sluis vaart, dus we hebben toch maar een spring gezet en de ballen dwars gehangen. De sluis draait tot vanavond 10 uur, tegen die tijd willen wij naar bed en dan is op deze manier liggen toch wel plezieriger. Vandaag gaan we verder geen activiteit meer ondernemen, het is nu weekend!

Dag 67: Zondag 6 juli 2008 rustdag in Rheine -> Rustdag??

Ondanks dat het vannacht nogal geregend heeft was het vanmorgen redelijk helder en zonnig. Dus even na 9 uur de fietsen op de wal en naar de stad. Dat is best een eind fietsen, de oude nederzetting Altrheine ligt aan het kanaal, een heel eind verder aan de Ems ligt pas Rheine zelf. We waren van plan om een kerkdienst bij te wonen, maar omdat we gisteren geen vooronderzoek hadden gedaan hadden we geen idee welke kerk waar was. We zijn uiteindelijk in een RK kerk (St. Antonius) terechtgekomen en hebben daar de mis bijgewoond. Recht er tegenover was een conditorei en daar zijn we na afloop koffie (met) gaan

drinken. Deze kerk lag nog niet eens in het oude centrum van Rheine, we zijn op zoek gegaan naar het oude centrum en hebben die aan de andere kant van de Ems gevonden. Daar stond ook een RK kerk, die zo te zien een stuk ouder was als de Antoniuskerk. Maar waarschijnlijk zijn al deze kerken in de oorlog nogal verstoord, er is weinig ouds meer aan te zien.

Al dwalende door het oude centrum kwamen we bij het Falkenhof terecht, dat is een oude burcht die later een van de huizen van een textielbaron is geworden, nu is het een museum. (Foto linksonder.) We hebben kaartjes gekocht voor dit museum dat gelijk ook toegang gaf tot nog 2 andere musea hier in de buurt. Heel interessant was de uitleg over het oude Rheine (stadsrecht gekregen met een inwonertal van 500) en het gebouw op zich. Minder interessant (tenminste voor ons) was de tentoonstelling over moderne kunst. De textielbaron had zijn omvangrijke kunstverzameling aan het museum geschonken, die man en z'n vrouw hadden van alles verzameld. Er waren stukken uit de 14e en 15e eeuw bij, maar ook moderne (tot na de oorlog), religieuze en erg wereldse kunst. Het had ze zo te zien niet aan middelen ontbroken. Er was ook een stukje over de textielindustrie, hoe het zich ontwikkeld had en hoe de arbeidsverhoudingen in die tijd waren geweest.

De arbeiders mochten weinig meer dan 6 dagen in de week ca. 10 uur op een dag werken, vakverenigingen waren streng verboden! Maar het liet ook zien hoe dank zij de industrie het vervoer over het spoor en het water zich had ontwikkeld. Betere verbindingen leverden weer meer industrie op en daardoor weer betere verbindingen. Het is een wisselwerking. En de rijken werden rijker, de werkers waren blij dat ze werk en dus brood hadden. Er zijn erg veel Nederlanders daar komen werken, die bleken iets minder gedwee te zijn als de Duitse plattelandsbevolking. Van het Falkenhof zijn we de fietsen weer op gaan zoeken (hadden we bij de oude stadskerk laten staan) en zijn langs de Ems met sluizen en stuwen gefietst naar het oude zoutwinnings project Gottesgabe. Zout houdend water wordt hier opgepompt. Dat water heeft een zoutgehalte van ca. 6%. Daarna wordt het over stapels sleedoorn takken uitgepompt waarbij een gedeelte van het water verdampt. Het weer opgevangen water heeft dan intussen een zoutgehalte van 20%. Daarna wordt het in grote koperen pannen gekookt waardoor het bruikbaar wordt. Het zout schijnt hier van een goede kwaliteit te zijn geweest.

Het gradeerwerk (de overkapping met sleedoorn takken) schijnt bijna 300 meter lang te zijn geweest. Men had op een gegeven ogenblik uitgevonden dat de zouthoudende lucht voor sommige patiënten ook heel goed was, dus werd het gelijk maar ook bevorderd tot kuuroord. Behalve dat het door de zoute lucht een kuuroord was, waren er ook geneeskrachtige (zoute) baden. Dat kuuroord sloot in 1975, 23 jaar later dan de zoutziederij. We hadden bij het hotel restaurant dat bij de zoutziederij was een kop soep genomen, maar omdat ze daar verder alleen maar warme maaltijden in de aanbieding hadden zijn we na de soep weer verder gegaan.

Bij ons volgende doel, het klooster Bentlage zou ook een gelegenheid zijn om iets te nuttigen, dus we zijn daar heen gegaan. Er bleken er 2 te zijn, een in het klooster zelf, en dat leek veel op het restaurant waar we net vandaan waren gekomen, en een eenvoudiger in een apart gebouwtje achter het klooster. We hebben ze alle twee eens aan gezien en toen besloten om naar de Remise te gaan, het aparte gebouwtje. De dame die daar bediende had van alles in de aanbieding, van gewone fabrieksijsjes tot wijn van biologische oorsprong en zelf gemengde kruidenthee. We hebben een kaasplateau genomen en wat extra brood, koffie en die kruidenthee. Het was meer dan genoeg voor ons 2en en zowel het brood als de thee waren bijzonder. Natuurlijk was ik nieuwsgierig wat voor brood dat ene was (de andere was gewoon stokbrood zo te zien) en de dame vertelde me zonder aarzelen wat er wel zo bijzonder aan was. Het was brood van dinkelmix met geraspte wortel er in. Heel lekker. Ze vertelde ook van een experiment die ze thuis gedaan had: broodmix met geraspte kaas en gebakken ui erin, daar had ze kleine "stokjes" van gebakken: lekker om bij een borrel van te knabbelen. Thuis maar eens proberen. Ze hoefden maar een kwartier in de oven.

Na het eten toch maar het klooster bekeken. Het is net zo'n klooster als in Ter Apel, zelfde orde (Kruisheren), alleen is hier het klooster bewaard gebleven en in Ter Apel de kerk. Ze hebben er een paar grote relik "borden", en verder nogal wat oud beeldhouwwerk van Baumberger Sandstein uit Havixbeck. Waar dat ligt wist de suppoost niet, we moeten het dus maar via Google opzoeken. (Hebben we ondertussen al uitgevonden: even ten westen van Münster, er is zelfs een zandsteenmuseum!)

Daarna vond Henk dat het tijd werd om weer naar de boot te gaan, maar we hadden geen zin om weer via Rheine terug te gaan. Het klooster ligt een stuk ten noorden van Rheine, maar we hadden een kaart gekocht waarop fietsroutes tussen ongeveer Munster en Ter Apel. Jammer genoeg ontbrak precies de hoek tussen Rheine en het DEK (Dortmund Ems Kanal), dus we moesten ongeveer schatten waar precies de sluis Altenrheine lag. We zijn van het klooster uit nog iets verder naar het noorden gereden en daarna ongeveer naar het oosten. Jammer genoeg lopen al die wegen lang niet allemaal mooi recht, we zijn op die route diverse keren van richting veranderd. Daardoor wisten we niet precies meer waar we waren. Uitgerekend toen kreeg Henk weer een leuke achterband. Hij besloot lopend verder te gaan (fietsen was niet meer mogelijk), ik ben bij een benzinestation gaan vragen waar dat kanaal wel ergens uithing. Bij het benzinestation stuurden ze me weer terug, richting Rheine. Het zou nog ongeveer 5 kilometer zijn. Ondertussen was Henk stevig stappend doorgelopen. Toen ik hem ingehaald had was hij zeker al zo'n 2 kilometer verder. Volgens hem was het kanaal niet zover meer, hij wou langs het kanaal weer naar de sluis gaan. Goed, ik ben vooruit gereden en na een 1500 meter was daar inderdaad het kanaal. Gelukkig was het pad langs het kanaal grotendeels in de schaduw, de weg van het benzinestation tot het kanaal was in de volle zon geweest. Henk heeft zijn jas en fototoestel in de rugzak gedaan en ik ben met rugzak voor hem aan naar de boot gefietst. Kon ik alvast wat te eten maken. Ik was om kwart voor 6 weer aan boord, het pad langs het kanaal was 7 kilometer lang geweest. Om half 7 was Henk er ook, die heeft zich eerst uitgekleded (was nat van het zweet) en is een tijdje op het bed gaan liggen. Ik had ondertussen het eten ook klaar. Tijdens het lopen was de binnenband naar buiten gekomen en tussen de ketting en het tandwiel gekomen. Het is nu een gatenkaas. De fiets heeft een echte reparatie nodig, met een nieuwe binnen en buitenband. Morgen maar eens kijken in Lingen, onze volgende stop.

Dag 68: Maandag 7 juli 2008 naar Lingen

Grijs vanmorgen, het weerbericht heeft het net als gisteren over regen en onweersbuien.

Om 9 uur losgegooid, de sluis stond op groen. Toen Henk hem opriep vertelden ze dat er een beroeps aan kwam, we mochten met hem mee. Dus heeft Henk de zaak even gaande gehouden en zijn we na de Galactica uit Zwolle de sluis in gegaan. Gemakkelijke sluis, voor klein spul hebben ze glijstangen. We hebben er een haak aan gehangen en zijn onder het dakje gaan zitten, het begon uitgerekend toen te regenen. Om 9.35 er door, de bui bleek een onweersbui te zijn.

Om 10 uur 45 sluis Venhaus, de sluis stond op groen, waarna Henk de sluiswachter vroeg of er misschien nog een beroepsschip kwam? We mochten er in ondanks ik in de verte iets beroeps aan zag komen. De beroepsschipper heeft kennelijk niet op gelet of de marifoon niet bij gehad.

Om 10 uur 55 zijn we er door.

Om half 2 waren we er door, we zaten nu op de Ems. Dat duurde maar een dikke 1,5 kilometer, daarna boog de Ems weer af naar het westen en werd het weer gegraven kanaal. Bij Hannekenfähr is een dode arm, daar liggen achter elkaar 3 jachthavens. Wij vonden dat toch te ver bij de stad vandaan, hoewel er in onze informatie geen ligplaats voor sport in Lingen genoemd staat. We hebben het geavontuurd en het geluk was met ons: in de oude haven liggen tegenwoordig ook jachtjes, dat ligt vlak tegen het oude centrum aan. Om 14.30 afgemeerd.

We hebben nog even een kop drinken genomen, daarna heeft Henk mijn fiets op de wal gezet. Ik heb bij de eerste de beste inboorling geïnformeerd naar inkoopmogelijkheden, het bleek dat er een Lidl om de hoek zit. Maar ik had nog meer op m'n werklijst: ik wilde een bank zien en Henk had me gevraagd om een binnen en een buitenband voor zijn fiets op te duiken. Ik ben de Lidl voorbij gereden, tot het oude centrum.

Sluis Hesselte

11 uur 45 voor sluis Hesselte, de sluiswachter riep ons op toen we bij kilometer 130 zaten. Kennelijk vond hij dat we nog te ver van de sluis weg waren, of we konden wachten op de beroeps. Geen probleem, het begon net weer wat op te klaren. De beroeps bleek een WSA bootje te zijn, die voor ons de sluis in ging. Waarschijnlijk was er ergens een reparatie te doen, want toen wij om 12 uur 10 er door gingen ging het WSA bootje weer terug naar de sluis. De opklaring was van korte duur.

12 uur 30 voor sluis Gleesen. De sluiswachter vertelde dat hij jammer genoeg ("leider") geen aanbod had, of we bezwaar hadden te wachten. Geen bezwaar, we hebben ons boterhammetje genomen. Even over 1 kwam er een vrachtaarder aan, we zijn achter hem aan de sluis ingegaan.

Daar zag ik een bordje met "I" er op. Maar nog voordat ik de VVV zag, zag ik al een bank. Het cashgeld is dus weer eens aangevuld, daarna naar de VVV om te informeren naar een fietsenmaker. De dame achter de balie wist van wanten, ze tekende op een stadsplattegrond een route waar ik langs kon fietsen tot bij een fietsenmaker. Ze wist me zelfs te vertellen dat er misschien nog een andere naam op de zaak zou staan, het was kennelijk net overgenomen door meneer Roth. De route klopte als een zwerende vinger, het duurde niet lang of ik was inderdaad op het goede adres. De man had maar 1 buitenband meer, maar dat was voor mij voldoende. Binnenbanden waren er nog genoeg. Hij was niet goedkoop, maar dat herinnerde ik me nog van de vorige keer: het is een afwijkende maat, dus duur. Goed, met de buitenband om m'n nek naar de Lidl. Er waren nogal wat mensen die dat maar een vreemd gezicht vonden maar wie daar op let is een kniesoor. M'n boodschapjes bij elkaar gezocht en afgerekend. Daarna had ik ineens geen haast meer: het hoosde buiten. Ik heb dus de reclame voor de volgende week heel uitgebreid bestudeerd, daarna was de bui over. Om 5 uur was ik weer aan boord terug. Henk had even "naar het lek liggen te luisteren" en was door de harde wind wakker geworden. Het ging even stevig te keer, hij is gauw naar buiten gegaan en heeft het dakje opgerold en de vaarbomen vastgezet. Dat zit door de harde wind een beetje vreemd vast, maar het fladdert en rommelt nu tenminste niet meer. Daarna kwam de bui waarvoor ik bij de Lidl heb staan te schuilen. Henk heeft maar meteen de nieuwe band

gemonteerd ook, kunnen we morgen tenminste weer samen fietsen.

Het weerbericht heeft het voortdurend over buien, na het eten kwam er al het een en ander naar beneden. Het is zelfs een beetje fris. Maar alles wat vandaag valt, valt morgen niet en de kachel brandt weer!

Dag 69: Dinsdag 8 juli 2008 naar Meppen

Het was weer grauw vanmorgen, zwaar bewolkt zelfs.

Al voor het ontbijt regende het weer, dus niet zoveel haast om weg te komen. Om 10 voor 9 toch maar het dakje weer uitgerold en gaan varen.

Afwisselend regen en opklaringen, er viel geen peil op te trekken.

Om 10 voor 11 door sluis Varloh. Het was geen probleem, maar deze sluis bleek ons een streek te leveren.

Heel gemakkelijk schutten, want er was een glijstang. Bovendien is hij maar 3 meter 70 hoog. Maar: vlak voordat we op hoogte (naar beneden) waren had ik het gevoel dat we niet meer zakten. Het water wel. Er bleek een brede balk op ongeveer 30 cm boven laag water te zitten.

Wij gingen vlak bij de damwand naar beneden, de wind drukte ons ertegen. Het breedste puntje van onze strijklamp lag op de balk. We hingen dus! Een stevige duw tegen de damwand deed ons van de balk af glijden. Het hele schip schudde even flink, maar er was binnen niets gevallen, dus geen ramp. Een volgende keer maar niet te dicht langs de sluiswand gaan.

11 uur 30 voor sluis Meppen. We hadden via de marifoon al gehoord dat er problemen waren, iets met besturing. Er was een deskundige opgeroepen, die zou tegen 1 uur er zijn. De wachttijd was al 2 uur. Toen we bij de sluis kwamen bleek er een schip in de oude sluis te liggen, maar die kwam er net uit. Wij zijn bij de wachtsteiger gaan liggen en hebben ons middagbroodje gegeten. We zien wel wanneer we kunnen schutten, de sluis zou ons oproepen. Even voor 1 uur kwam nog een Duits jacht uit Duisburg, die is ook maar tegen de kant gegaan. Wij werden even later door de sluis opgeroepen, moeten nog een tijdje wachten tot alle beroeps weg is, of Henk ook even onze mede-wachtende dat wilde vertellen? Henk is dus naar ze toe gegaan. Volgens hem is de schipper erg zenuwachtig, z'n vrouw nog meer. Snap niet waarom.

Aan alle wachten kwam toch een eind: om 13 uur 45 waren we er door. Het Duitse jacht ging alsof de honden hem op de hielen zaten er vandoor, wij hebben het rustig aan gedaan. In de sluis was de lucht me al opgevallen: zo mooi

diep zwart. Toen we om even over 4 in Meppen waren kwam het dus ook ineens met bakken tegelijk naar beneden vallen. Net iets om niet over lekker fietsen te denken. Henk begon al over doorvaren naar Haren, hoeveel kilometer is het eigenlijk? Nou, eigenlijk maar een hanetree, helemaal 10 kilometer.

Het behang van de slaapkamer

Maar binnen 100 meter kwam de Altarm waar de jachthaven van Meppen z'n domicilie heeft, we zijn daar in gedoken. Zulke buien zijn niet leuk. Om 5 over half 3 hadden we onze ankers uitgewooid, we blijven hier voor anker liggen. Het water is hier niet diep maar wel heel schoon: er lopen beestjes over het water. Later op de avond kwam er een klein motorbootje van de jachthaven lang, vroeg of er iets mis was. Nou nee, we liggen alleen maar. Dan was het goed. Er zijn een paar heel mooie opklaringen geweest, maar ook nog een aantal heel flinke buien. Dat er ook een verkeersweg naast de Altarm loopt, daar hebben we geen last van. Morgen komt Haren dan wel aan de beurt, daar wordt het wel een jachthaven want we moeten weer water innemen.

Dag 70: Woensdag 9 juli 2008 naar Haren

Toen ik vanmorgen om half 5 wakker werd was het heel helder en zo goed als windstil. Later, tegen half 8 weer wakker geworden, toen was er wel wat wind en ook weer wolken. Toch maar even over boord gegaan, daar wordt je zo lekker wakker van. Het water is veenwater, er zit veel bruin in maar is verder wel schoon. De barometer is gestegen en het weerbericht heeft het er over dat er minder buien komen. Maar voorlopig is het nog steeds zeer afwisselend weer.

9 uur begonnen met anker op te gaan. Met enig geweld het achteranker opgehaald en daarna door de massa van het schip het vooranker uitgebroken. 9 uur 10 voeren we weer. Sluis Huntel stond al open toen we er aan kwamen, een geladen schip was net bezig achteruit van de wal af te gaan. Toen we de sluis opriepen werd ons verteld dat we achter dat schip aan de sluis in konden. 10 over 10 waren we er al weer uit ook. Haren heeft een nieuwe industriehaven gekregen hebben we gezien, en een nieuwe jachthaven. Maar die haven is nog wel erg nieuw - er is helemaal nog nergens iets van beplanting te zien dus het is heel erg open en winderig. We zijn door gevaren tot de oude haven. Dat is een stuk beschutter en gezelliger. 10 uur 40 hebben we aangelegd. Het was inderdaad maar 10 kilometer. Henk heeft z'n werkbroek in de biotex gezet, die kon zo langzamerhand zonder enige hulp rechtop staan. Morgen even met schoon water naspoelen, dan kan hij er weer een tijd tegen. Mijn werkbroek moet ook die behandeling ondergaan, er komen wel erg veel vlekken in. Wat wil je ook, ze zijn allebei gedragen vanaf die 1e mei. Mijn werkbroek is dus ook maar in de puts verdwenen.

Na het middageten en een kleine rustpauze hebben we de fietsen op de wal gezet en zijn het dorp / de stad ingegaan. We hebben de Harener Dom bekeken, de schippersvereniging van Haren heeft er erg veel contact mee. Al dwalend kwamen we bij het scheepvaartmuseum. Dat konden we niet overslaan natuurlijk. Haren heeft een grote scheepvaarttraditie, waarschijnlijk heeft elke familie wel ergens een varensgezel, matroos of kapitein (gehad).

Het museum is een ouderwets museum, vol en met erg veel verschillende dingen. En werd er verteld, dat er nog steeds nieuwe oude dingen bijkomen.

We kregen samen met een echtpaar uit de buurt van Haarlem een complete rondleiding, ook over de schepen van het museum. Die wisten niet eens dat Haren een grote scheepvaart historie had; hoe kan dat terwijl het zo ver van zee ligt? Ja, hoe kan het dat de Pekela's zo een grote scheepvaart historie hebben? Ook hier zijn ze begonnen met kleine binnenvaartschepen (Püntkers) die hoe langer hoe verder gingen. Onze rondleider had zelf ook (uiteraard) gevaren. Toen we hier in de haven aankwamen vertelde iemand die met een motor aan het knutselen was dat hij Zaandam kende, daar was hij met z'n schip diverse keren geweest. Er zijn hier nog meer leuke dingen te zien en te doen, er zijn o.a. met Pinksteren brood en bakdagen bij het molenmuseum. Nu is Pinksteren al geweest, dus dat is een idee voor een ander jaar.

In het gemeentehuis hebben we informatie gehaald (de VVV is dicht), alleen van het Rütenbrockkanal hadden ze niets. Later toen ik ging betalen bij de haven vond ik een foldertje over het kanaal dat heel goede informatie gaf. We zijn bij de sluis van het Rütenbrockkanal geweest, vroeger moest je er in konvooi door, tegenwoordig hoeft dat niet meer. Alles wordt op afstand bediend, er hoeft dus niet meer iemand mee om de sluis en de bruggen te bedienen. Terug aan boord hebben we de havenmeester bevredigd, betaald voor 1 dag. Morgen zien we wel weer. Na de afwas de broeken weer uit het sop gehaald. We hebben ze diverse keren na moeten spoelen, er bleef maar vuil water af komen. Nu hangen ze over de schoorbomen uit te lekken. We hebben nu eenmaal geen centrifuge aan boord, dus goed droog krijgen we ze niet zomaar. Vannacht mogen ze van mij onder het dakje hangen, dan kan het ook als het nog gaat regenen nog wat drogen. Morgen zullen ze nog wel niet droog zijn, maar ze zijn in ieder geval een stuk schoner dan ze waren.

Heidi belde dat ze een waterkaart van het Noorden van Nederland voor ons op de kop had getikt, die zijn ze nog vanavond komen brengen. Het was reuze gezellig, voor we het wisten was het al na 10 uur. We hebben de broeken nog even op een lijntje onder het dakje gehangen en zijn pas tegen 12 naar bed gegaan. Wij hebben de waterkaart die Heidi gebracht had nog uitgebreid bestudeerd. Janneke en Marijke hebben een SMS gestuurd dat ze vrijdag langs komen. Wij liggen dan als alles goed gaat in de nieuwe jachthaven van Ter Apel. Dan kunnen we zaterdag naar Holtland om de bijzetting van Toon bij te wonen.

Dag 71: Donderdag 10 juli 2008 ligdag Haren

Het was bijna niet te vermijden, vanmorgen hebben we ons verslapen, werden pas tegen half 9 wakker. Dat krijg je als je zo laat naar bed gaat. Het was al weer grauw vanmorgen, voor 10 uur waren er al diverse regenbuien langs gekomen. We hebben besloten om vandaag er nog een dag Haren aan vast te plakken, we willen dat Molenmuseum wel eens zien. Dus tegen half 11 weer op het fietsje en via een vrij korte weg naar het museum. Het was dicht. Maar gelukkig kwam er net een medewerker uit de moestuin met een emmer tuinbonen, die wist ons te vertellen dat het museum vanmiddag om half 3 wel open is. Net toen we in arren moede maar weer terug wilden fietsen begon het weer te regenen.

Onder een boom bij de fietsenstalling geschuild tot het weer wat droger werd. Daarna via een grote weg (de heenweg was wel erg bochtig geweest) weer terug naar het centrum van Haren. De fietsen hebben we voor de poort laten staan en we zijn maar weer naar boord gegaan. Vanmiddag nog eens een poging wagen.

Ruim na de middag toen het eindelijk weer eens een tijdje (bijna) droog was zijn we nog eens gegaan. We hadden ondertussen het een en ander over het museum complex gelezen. De praktijk viel enigszins tegen. De molen waar alles om heen georganiseerd is zal niet meer kunnen malen, alles wat er omheen staat belemmert de maalgang. De grote organisatie die ze met de Pinksteren hebben kan dus ook niet zijn wat het suggereert: malen en bakken. Misschien dat er wel gebakken kan worden, want het bakhuis lijkt wel te gebruiken te zijn.

Ze hebben een grote verzameling molenmodellen, de beschrijvingen die er bij zijn zouden hier en daar wat meer aan de historische werkelijkheid aangepast moeten worden. Er is een stukje landbouwgrond bij waar volgens de beschrijving zowel haver als rogge als tarwe zou groeien, ik heb er alleen maar haver gezien. Het is een kleine slordigheid, maar wel een echte. De grote oude boerderij die er bij de molen geplaatst is, is wel een hele mooie. En zoals het er staat is het ook een heel mooie inscenering. Bij de ingang van het terrein staat een bord dat er koffie en koek geserveerd wordt (op de andere kant van het bord zelfs warm eten), maar er was helemaal niets te krijgen. Bovendien ging het toen we weer weg wilden ook nog eens regenen, dus dat was allemaal een redelijke teleurstelling. Voor de koffie (met) en de boodschappen zijn we toen maar weer naar Haren stad teruggegaan.

Op het nieuwe plein voor het gemeentehuis was een drukte van belang. De NDR radio had een uitdaging aan Haren gesteld: ze moesten 100 mensen bij elkaar brengen die als zeelui uitgedost zijn en een bel (klok) bij zich hebben. Die mensen moesten voor 6 uur ook nog iets wat op een boot leek in elkaar zetten. Toen wij weg gingen was het net half 6 geweest en de boot leek nog nergens op. Wel kwamen er steeds meer als matroos verklede mensen naar het plein. Of de uitdaging is gewonnen en wat de beloning (afgezien van de reclame voor Haren) was weten we niet. We hebben de NDR wel op de radio, maar dat is een ander soort programma.

De broeken onder het dakje zijn voor een gedeelte droog, maar Henk wil ze morgen in de machinekamer hangen. Dan drogen ze heel snel door de warmte die de motor afgeeft. De motor ververst heel snel de lucht in de motorkamer zodat het met de dieselgeur wel mee zal vallen. We hebben in de kajuit de kachel maar weer aan gedaan, alles wordt anders zo ontzettend vochtig. Bovendien is het 's nachts met al dat vocht koud.

Morgen gaan we het avontuur van het Rütenbrockkanal beleven.

Dag 72: Vrijdag 11 juli 2008 naar Ter Apel

Op tijd wakker vanmorgen, maar blijven liggen. Pas tegen half 9 het bed uit. De zon scheen waarachtig, maar er was wel veel bewolking. Henk heeft een envelop met het havengeld in de brievenbus gestopt, gisteren toen we weer aan boord kwamen was de havenmeester al weer weg, vanmorgen hebben we hem ook niet gezien.

Tegen kwart voor 10 gaan varen, de Ems weer op en naar het kanaal. Daar aangelegd voor de sluis, er moet iemand komen om die sluis te bedienen. Bovendien moesten we helemaal 2 Euro betalen voor de bruggen neem ik aan. Hoewel, 2 Euro voor het bedienen van 3 bruggen? Er kwam nog een 2e boot ook, maar de sluiswachter vond dat we eigenlijk eerder hadden moeten komen, dan hadden we met een stel anderen kunnen opvaren. We waren er door toen we van de sluiswachter het verzoek kregen om even aan te leggen en te wachten op een schip dat ook nog mee wilde. Dan konden we allemaal tegelijk door de bruggen. De boot die met ons mee was geschut bleef na 2 bruggen liggen, die moest eerst nog boodschappen doen. Het andere jacht is de hele tocht met ons mee gevaren, het is een Canadees die z'n schip als vracht naar Europa heeft laten brengen. Hij is ook 1 mei gestart, heeft een week of 4 door Nederland getrokken, daarna is hij naar noord Duitsland getrokken en heeft daar een week of 3 rondgezworven. Daarna is hij 3 weken in Denemarken geweest, maar dat beviel niet zo goed: slecht weer (dat hadden wij op de radio uitgebreid gehoord, elke keer gedacht daar moet je niet zijn) en verkeerde wind. De bruggen van het kanaal werden vlot (op afstand) bediend.

Om half 12 bij sluis Altenberge. Franse toestanden, het stroomt geweldig, we moesten de motor bij zetten om de zaak onder controle te houden. Om 11 uur 45 er door. Half 1 bij de volgende sluis. Brood gemaakt, maar nauwelijks tijd gekregen om het op te eten, toen waren we al bij de grenssluis. Deze sluis had maar een verval van 20 cm. Uit de sluis aanleggen, er lag een file voor de brug naar het Stadskanaal. Dat waren dus de schepen waar we volgens de sluismeester in Haren mee hadden ontmoeten.

Maar om half 2 draaide de brug weer. Iedereen vloog zodra de brug opgeheven was er door. In de Stadskanaal om de hoek lagen 2 schepen te wachten: een motorscheepje uit Groningen en Duits tjalkje. De eerste 2 schepen kwamen er langs, maar toen kreeg de wind het tjalkje te pakken, die dreef dwars over het kanaal. Hij had z'n kluiverboom ook nog uitstaan, het hele kanaal was versperd. De kluiverboom werd zo snel mogelijk overeind gezet (maar kon recht op niet onder de brug door), maar de 3e van het konvooi voor ons kon er dus niet door. De man aan het roer maakte een stennis van hier tot ginder en probeerde er toch langs te komen. Dat lukte dus niet. Het duurde een hele tijd voordat hij met veel schroefgeweld (zowel boegschroef, hekschroef als z'n normale schroef) toch wat achteruit ging zodat het tjalkje weer onder controle kon worden gekregen.

Mevrouw voorop voelde zich duidelijk niet erg gelukkig, meneer bleef maar pruttelen en zwaaien met z'n armen. Wij hebben maar wat meer afstand genomen, kennelijk is zijn vaarkunst niet zo goed ontwikkeld.

Direct daarna was de 7e sluis van het Stadskanaal, we werden er allemaal tegelijk in gepropt. De Canadees kwam naast ons liggen, toen was het helemaal vol. We moesten in het sluiswachtershokje ons melden en vertellen waar we heen wilden. Gelukkig bleken die 3 door te gaan, de Canadees gaat net als wij naar de jachthaven.

Om half 3 afgemeerd in de jachthaven van Ter Apel. Kennelijk is dit ook een nieuwe haven, het gebouw dat er bijstaat is nog lang niet af. Maar het sanitair wel en dat is het belangrijkste. Wij zijn met de fiets de wal op gegaan en Ter Apel in, op zoek naar de VVV. Het eerste wat we zagen was een kringloopwinkel. Henk kan die dingen maar moeilijk voorbij komen, hij zoekt altijd naar langspeelplaten. Ook hier hadden ze er eentje die hij niet kende, meegenomen dus. De VVV hebben we ook gevonden, informatie over het kanaal naar Bourtange gehaald en een Gronings vlaggetje. De Canadese meneer en mevrouw zijn we onderweg ook weer tegengekomen, zij willen ook naar Bourtange. Ik heb het idee dat we maandag met 2 schepen daarheen gaan. Geen bezwaar, het zijn aardige lui.

Janneke en Marijke zijn onderweg, wij bakken alvast wat pannenkoeken, we hebben geen idee hoe laat ze hier kunnen zijn.

Kaartje Reispost nummer 8
Van Hannover naar Ter Apel.